

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۶/۰۵/۲۵

خلیل الله معروفی

اسلامالیکم – والیکم سلام

(السلام علیکم – و علیکم السلام)

من شخصاً عاشق "زبان عوام ما" هستم و آن را "اصل زبان" میدانم، چون توده های ملیونی و دهها ملیونی مردم ما به همین زبان گپ میزنند؛ و چیزی را، که عامه مردم روا میدارند، نمیتوان ناروا پنداشت. و از طرف دیگر لغات و کلمات و اصطلاحات و عبارات و افاداتی را، که کتله های ملیونی و دهها ملیونی مردم ما بین خود رد و بدل میکنند، جزالت زبان را نشان میدهد، که در هیئت ادبی و تحریری زبان هرگز و هیچگاه سراغ شده نمیتوانند. ازین بیشتر درین باب خاص سخن گفتن نشاید، چون در گذشته ها در زمینه باربار و با تفصیل عام و تام گپ زده ام.

در مرکز شهر پر جمع و جوش "همبورگ" سرکی ست، به نام Steindamm "شتین دم"، که مرکز خرید و فروش و معاملات است؛ از هر نوع آن. چندین دکان پُر و پیمان افغانها هم اندرین سرک قرار دارند و در واقع نبض خوراکه فروشی این منطقه هم در ید طولای افغانهاست. در عقب این سرک، سرک کوچکی در موازات "شتین دم" قرار دارد، که مغازه هایش فقیر و فقیر هستند. در همین ناحیه دکان کوچکی وجود دارد، که در پشت آئینه بزرگش به خط رنگین المانی، نام و نشان مغازه نوشته شده است:

Afghanische Lebensmittel

یعنی

خوراکه باب افغانی

مالک دکان یک زن هندوی کابلی ست؛ به گمان غالب از "هندوگنر" کابل. زنی میانه سال و مهربان و آدم دستور، که خواص بی آرایش اوغانی را حفظ کرده است!!! من یکی از مشتریان دائمی این دکان هستم و آن هم به دو علت:
– اول این، که از سر و صورت این دکان "فروغ افغانی" میبارد؛ بالخاصه، که مالک دکان یک انسان راسخ و سچه و به اصطلاح "چاندی افغان" است.

– دوم این، که قیمتها هم درینجا از تمام دکانهای دیگر نازلتر است؛ البته با حفظ کیفیت خوراکه باب.
هروقت وارد دکان میشوم اولاً یک سلام سُجّه اوغانی میدهم:

اسلامالیکم

و صاحب دکان با مهربانی خاص خودش، چُست جواب میدهد:

والیکم سلام

د پانو شمیره: له 1 تر 2

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنی د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرولو مخکې په خیر و لولئ

البته با همان لهجه شیرین هندوان کابلی؛ و من عاشق چنین کلام پاک و سچه و بی تعارف هستم و خوش دارم، که این جواب بی آرایش گوشه‌هایم را نوازش بدهد - خوش دارم "اسلامالیکم" بگویم و "والیکم سلام" بشنوم!!!

در صفحه امروز پورتال فخیم "افغانستان آزاد - آزاد افغانستان" مقاله ای از وطندار عزیزم، آقای "یونس نگاه" جلب توجه کرد، زیر عنوان "درمسال بی هندوی غزنی". من مقالات و تحلیلات این هموطن "واقعاً افغان" خود را دوست دارم؛ آن هم به دلایل بی شمار؛ از جمله:

- "یونس نگاه" مختصر مینویسد و پرمعنی مینویسد؛ و سبک نوشته اش بسیار زیبا و دلنشین است.

- "یونس نگاه" کوچکترین تعصب را نمیشناسد؛ نه تعصب دینی/مذهبی را و نه تعصب قومی/زبانی/منطقوی را

- "یونس نگاه" بدون لافاه وارد بحث میشود و اُب و اُباب هدف خود را بی پرده پیش روی خواننده میگذارد.

- "یونس نگاه" جوان است و پرنرژی و امید و آرزوی جازم دارم، که عمری دراز داشته باشد و رشحات قلم خود را همینطور و همیشه بی ریاء در طبق مطبوعات بگذارد.

چنان، که میدانیم - و از مقاله آقای "یونس نگاه" هم به نکویی پیداست - هندوهای افغانستان، تقریباً همه ترک وطن گفته اند، که ضربت بزرگی بر و در ترکیب اتنیکی مردم ما شمرده میشود. تجربه مگر نشان داده است، که هندوان و سیکهای افغانستان مردم بیحد زحمتکش و راستکار و امین و وفادار بدین خاک بودند و هستند؛ و چه بسا، که مسلمانان مؤمن و دوآتشه پول و اشیای گرانبهای خود را در نزد هندوان به امانت میگذاشتند!!!

طالبان، که اینک یکه‌تاز میدان هستند، میخواهند افغانستان را به تنهایی بسازند؛ بدون مشارکت دگران و دگران‌دیشان. طالبان، که فکر کرده اند در یک‌هزار و چارصد سال پیش زندگانی میکنند، میخواهند افغانستان را بدون حضور فعال و خلاق و مشهود زنان بسازند؛ و درک کرده نمیتوانند، که سررشته امور بدون شرکت کافی و لازم و همه‌جانبه زنان، راه به جایی نمیبرد!!!

طالبان، که قرار و مدار یک‌هزار و چارصد سال پیش را لایتغیر و تغییرناپذیر میپندارند، میخواهند جامعه را با چنین یک فرض منجمد و یخبسته در طلسم قرون وسطی قالب بزنند، ولو خود عملاً از محصولات و دستاوردهای ساینس و تکنالوجی مُدرن استفاده‌های شایان و سرشار عملی هم همیکنند!!!

پناه افغانستان به ذات حق!!!

(خلیل‌الله معروفی - جرمنی - ۲۴ می ۲۰۲۶)